
Årsmelding 2025

Numedalslågen forvaltningslag

Styrets sammensetning og arbeid

Styret har bestått av følgende personer: Geir Jespersen (styreleder), Bjørn Ruberg, Andreas Holm Kvalevåg, Erling Olav Tvedten og Ole Bjørn Bårnes. Varamedlemmer har vært Ida Sjulstad, Ole Petter Skjerven, Stig Eriksen, og Kjell Richard Gjone. Styret har i 2025 hatt både fysiske og nettbaserte styremøter. Enkelte styresaker har blitt behandlet pr telefon og e-post. Styret har hatt møter med blant annet Larvik kommune og statsforvalter i Vestfold og Telemark. Styreleder og medlemmer deltok på møte i Hedrum lakselag i forkant av fiskesesongen. Flere styremedlemmer har deltatt på arrangementer og samlinger i regi av Norske Lakseelver. Styreleder og medlemmer deltok på et politikermøte i forkant av valget. Styreleder har også deltatt på et møte med miljø- og klimaministeren.

Styret har arbeidet mye med organisasjonen også i 2025. Det er et kontinuerlig behov for å oppdatere medlemslister og rettighetsregister med tilhørende kontaktinformasjon, for uten et solid informasjonsgrunnlag vil beregning av andeler m.m. bli upresist. Vi erfarer at mange medlemmer ikke sier fra om overdragelser av rettigheter eller om andre relevante forhold, slik alle er forpliktet til etter reglementet.

I arbeidet med innhenting og oppdatering av informasjon blant medlemmene har styret i stor grad ønsket å involvere vararepresentanter. Ikke alle har kunnet bidra, men de som har deltatt har vært til særdeles stor hjelp i dette arbeidet.

Forvaltningslaget har bistått kommunen, spesifikt Larvik brann og redning, med kartlegging av trygge steder for utsetting av båt i forbindelse med redningsoperasjoner.

Fisket i Numedalslågen 2025

Det ble tidlig klart at 2025 ville gi oss nok en annerledes sesong. Miljødirektoratet varslet før nyttår, i form av et forslag sendt ut på høring, vesentlige endringer i forskriften som regulerer fisket. Det kom ingen signaler fra Miljødirektoratet om hvorvidt endringene ville være midlertidige innenfor gjeldende forskrift med gyldighet til og med 2025, eller om dette ville bli en ny forskrift med virkning i fem år. Norske lakseelver formidlet senere at de hadde registrert at den endrede forskriften ville gjelde til og med 2026.

De foreslåtte endringene ville føre fiskereglene for Numedalslågen nærmere nasjonale fiskereglene, blant annet ved å forby oppstart 15. mai og med et forbud om bruk av reke som agn. Styret i forvaltningslaget ga konkrete innspill på de foreslåtte endringene. Miljødirektoratet hevdet i forbindelse med neste forslag til forskrift at forvaltningslaget ikke hadde sendt inn noen forslag, noe vi naturlig nok måtte dementere.

Ved neste høringsutkast viste det seg at blant annet statsforvalter i Vestfold og Telemark hadde sendt inn en innstilling som til dels sammenfalt med forvaltningslagets, ved at også de mente at oppstarten 15. mai ville være nyttig å videreføre, og at forbud mot reke som agn ikke ville bidra til

lavere beskatning. Oppstarten 15. mai ble i den reviderte forskriften tillatt videreført, men rekeforbudet ble stående.

Miljødirektoratets manglende respons og etter styrets oppfatning useriøse håndtering av forvaltningslagets innspill har dessverre gitt et negativt inntrykk av deres respekt for lokal forvaltning.

Når sesongen startet var det med vedtatt revidert forskrift, som blant annet strammet inn årskvoten for kulturhistoriske fisker. Forskriften definerte også, uforklart og ubegrunnet, forskjellige avslutningsdatoer mellom laks og ørret, noe som gjorde at forvaltningslaget valgte å innføre lokale regler som ga lik avslutningsdato for alle arter. Forskriften satte videre en kvote på én laks pr dag. Bestemmelsene i den reviderte forskriften åpnet for at lokal forvaltning kunne innføre regelendringer ved midtsesongevaluering, også i utvidende retning dersom forholdene skulle ligge til rette.

Styrets oppfatning er at de fleste fiskere aksepterte og respekterte endringen i reglene. Vi tror også at endringene i fiskeregler ble lettere akseptert på grunn av all medieoppmerksomheten lakseelvene fikk i 2024.

Vannføringen i Numedalslågen i april og begynnelsen av mai var som normalt, men noen vårflom kom imidlertid ikke. Allerede før sesongstart 15. mai reduserte regulantene vannføringen til et minimum. Uten vårflom og uten tilfredsstillende vannføring ble det dårlig lakseoppgang. Dette ga lave fangsttall blant de aktive fiskere, noe som igjen førte til lavere fisketrykk på de fleste vald. På fiskeplasser hvor det derimot var normalt fisketrykk, f.eks. i Kjærrahølen, var fangstene gode og attpåtil over normalnivå. Forvaltningslagets styre vurderte situasjonen til at det var laks både i elva og i sjøen utenfor munningen, men at laksevandringen og bitevilligheten ble drastisk redusert på grunn av lav vannføring og følgelig høy vanntemperatur.

Ved midtsesongevalueringen ble det tydelig at fangstene ikke ville nærme seg noe normalnivå, selv korrigert for endret forskrift. Forvaltningslagets styre vedtok derfor handlingsalternativ 3, som ga ytterligere innstramminger for både sportsfiske og kulturhistorisk fiske.

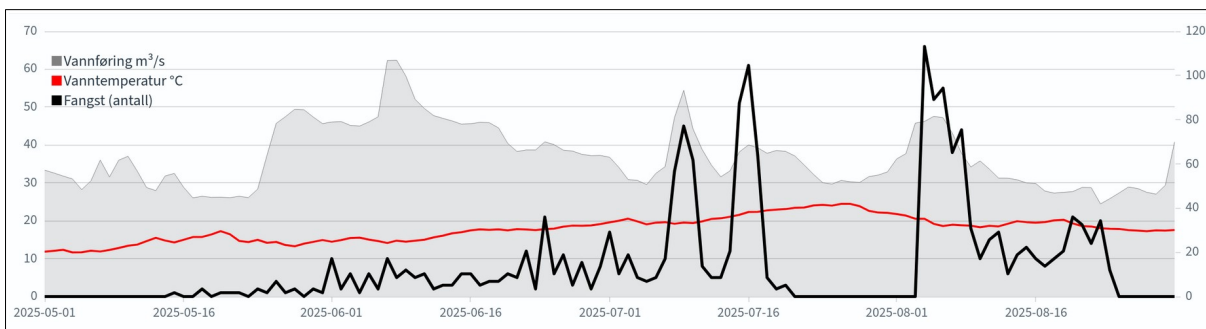
Ved tidspunktet for midtsesongevaluering var det allerede høye luft- og vanntemperaturer, og bare én uke etter nådde vanntemperaturene alarmerende nivåer. Høy vanntemperatur øker risikoen for dødelighet og utmattelse. Med allerede lave fangster var det viktig å ikke utsette oppvandrende laks for ytterligere stress. Forvaltningslagets styre vedtok på grunnlag av dette å stenge alt fiske i elva. Statsforvalter i Vestfold og Telemark var ikke tilgjengelig i dette tidsrommet, så forvaltningslagets styre informerte statsforvalter i Buskerud, som berømmet styret og omtalte vedtaket som «modig forvaltning».

De aller fleste fisketilbydere forsto at stengingen var nødvendig. Styret fikk noen innspill på at visse typer fiske burde kunne fortsatt, men det ville åpenbart ramme uforholdsmessig. Kontroll og oppsyn er også vesentlig enklere gjennomførbart med et absolutt forbud.

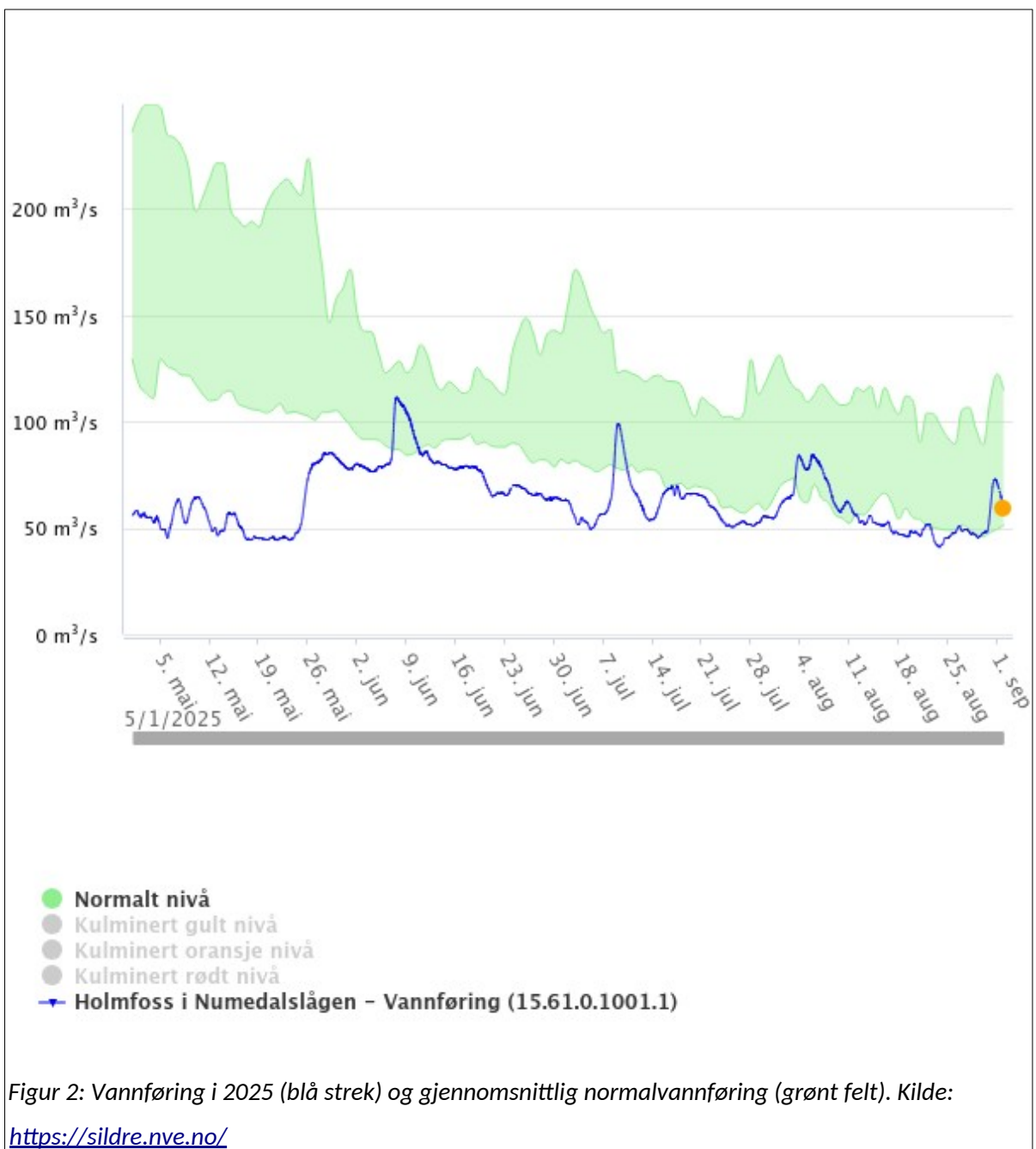
Enkelte tilbydere hadde uklare eller ingen regler hva angår refusjon av kjøpte fiskekort. Styret oppfordrer alle tilbydere til å informere om refusjonsregler i betingelsene for salg av fiskekort og -rettigheter.

Da fisket ble åpnet igjen mandag 4. august, kom det samtidig betydelige mengder nedbør. Dette økte vannføringen og senket vanntemperaturen, og det ga igjen økning i fangsttall. Det som preget 2025-sesongen var imidlertid at regulantene holdt vannføringen på et lavt nivå. De få gangene det kom nedbørsmengder av betydning, og midlertidig økt vannføring, gjorde det merkbare utslag på lakseoppgang og fangsttall.

Grafene under viser korrelasjon mellom vannføring og fangst (figur 1), og vannføring i 2025 i forhold til historisk vannføring (figur 2).

Figur 1: Vanntemperatur i °C og antall fangster (venstre Y-akse), og vannføring i m³/s (høyre Y-akse)

Figur 2: Vannføring i 2025 (blå strek) og gjennomsnittlig normalvannføring (grønt felt). Kilde: <https://sildre.nve.no/>

Styret oppfatter at de fleste lokale rettighetshavere har forståelse for at fiskereglene kan endre seg ved behov, og at det blant lokale rettighetshavere eksisterer en god forståelse mellom sportsfiske og kulturhistorisk fiske.

Det var derimot mindre forståelse for at gjenutsetting ikke skulle utføres i det som var igjen av sesongen. Mange sportsfiskere med årskort ønsket å kunne gjenutsette laks for å benytte hele fiske-sesongen. Styret begrunnet forbudet med at fisken i elva fortsatt ville være påvirket av varme-perioden, og at fiskere som måtte avslutte fisket etter fylt kvote vil bidra til å redusere beskatning og øke gjenværende overlevelse.

Stamfisket og overvåkingsfisket meldte begge om store mengder laks etter ordinær sesong.

Tabellen under viser fangst fordelt på vektklasser:

Vektklasse	Antall		% av antall		Vekt (kg)		% av vekt	
	2024	2025	2024	2025	2024	2025	2024	2025
Under 3 kg	896	594	48.22%	50.94%	1583	1077	22.11%	23.86%
3 → 7 kg	736	407	39.61%	34.91%	3655	2038	51.05%	45.14%
7 kg og over	226	165	12.16%	14.15%	1921	1399	26.83%	30.99%
Sum	1858	1166			7159	4514		

Tabellen under viser fangst fordelt på art:

Art	Antall		% av antall		Vekt (kg)		% av vekt	
	2024	2025	2024	2025	2024	2025	2024	2025
Laks	1681	1038	90.47%	89.02%	6957	4377	97.17%	96.96%
Sjørørret	172	122	9.26%	10.46%	197	131	2.75%	2.9%
Abbor	4	0	0.22%	0%	2	0	0.03%	0%
Brunørret	0	4	0%	0.34%	0	3	0%	0.07%
Pukkellaks	0	2	0%	0.17%	0	4	0%	0.09%
Oppdrettslaks	1	0	0.05%	0%	3	0	0.04%	0%
Sum	1858	1166			7159	4515		

Tabellen under viser fangst fordelt på fangstredskap:

Redskap	Antall		% av antall		Vekt (kg)		% av vekt	
	2024	2025	2024	2025	2024	2025	2024	2025
Mark	488	361	26.26%	30.96%	1749	1477	24.43%	32.72%
Flåte	376	218	20.24%	18.7%	1703	885	23.79%	19.6%
Flue	321	244	17.28%	20.93%	1016	807	14.19%	17.88%
Reke	252	0	13.56%	0%	1053	0	14.71%	0%
Sluk	207	158	11.14%	13.55%	725	483	10.13%	10.7%
Wobbler	104	63	5.6%	5.4%	383	216	5.35%	4.78%
Flue og søkke	47	58	2.53%	4.97%	226	346	3.16%	7.66%
Spinner	37	28	1.99%	2.4%	151	117	2.11%	2.59%
Teine	0	27	0%	2.32%	0	154	0%	3.41%
Gip	20	0	1.08%	0%	135	0	1.89%	0%
Dupp og flue	4	6	0.22%	0.51%	14	21	0.2%	0.47%
Annet	2	2	0.11%	0.17%	4	3	0.06%	0.07%
Drivgarn	0	1	0%	0.09%	0	6	0%	0.13%
Sum	1858	1166			7159	4515		

Fangstrapportering

Siden 2023 har Elveguidens rapporteringsverktøy blitt benyttet i Numedalslågen. Dette fungerer bra, selv om noen vald hadde ønsket at all rapportering ble utført samlet av utpekte personer i stedet for at enkeltfiskere kan rapportere selv. Dette ønsket har blitt meldt inn til utviklerne i Elveguiden.

Vi opplever at det fins god forståelse for at korrekt rapportering er viktig for forvaltningen av elva.

Drivgarnsfiske

Styret annonserte i forkant av årsmøtet i 2025 at de ikke gjennomførte drivgarnstillatelsene fra 2024 ville bli overført til 2025. Det ble derfor ikke sendt inn nye søknader. Søkerne som fikk tildelingen i 2024, videreført til 2025, var Sjulstadfisket og Holmfoss lakselag. Holmfoss lakselag valgte å ikke benytte tillatelsen i 2025. Sjulstadfisket gjennomførte, med en fangst på én laks.

Midtsesongevaluering

Styret gjennomførte 15. juli 2025 midtsesongevaluering for Numedalslågen, med fangsttall til og med 12. juli. Styremøtet ble gjennomført på Teams.

Ved midtsesongevaluering av laksefisket gjøres en vurdering av hvor sannsynlig det er at man kommer til å nå gytebestandsmålet i inneværende sesong. Dette gjøres rent konkret ved at vi fyller inn fangstene i prognosemodellen utarbeidet av Norsk institutt for naturforskning (NINA), slik vi er pålagt av Miljødirektoratet. Modellen tar utgangspunkt i gjennomsnittlig fangstfordeling gjennom sesongen de senere årene, og resulterer i en prosentverdi hvor 100% tilsvarer oppnådd tilstrekkelig gytebestand.

Styret tar også stilling til om årets lakseoppgang har skjedd tidlig, til normal tid, eller om den er senere enn vanlig. Ved tidlig oppgang har mesteparten av laksen gått opp før midtsesongevaluering, ved normal oppgang har omtrent halvparten av laksen gått opp ved midtsesongevaluering, og ved sen oppgang har bare en liten del av laksen gått opp. Om lakseoppgangen er tidlig, sen, eller normal, er en skjønsmessig vurdering. Styret har vurdert samtlige sesonger de siste årene til at oppgangstidspunktet er innenfor normalen.

I 2025 hadde NINA og VRL utarbeidet en ny versjon av verktøyet for estimering av oppnåelse av gytebestandsmålet, blant annet basert på fiskereglene i det nye forskriften. Verktøyet viste seg å ikke være helt produksjonsklart, så styret hadde løpende dialog med VRL for å finne ut av uavklarte forhold. Verktøyet viste at med fangsttallene til og med 12. juli ville det være sannsynlig at vi i Numedalslågen ville kunne oppnå 68% av gytebestandsmålet. De forhåndsavtalte handlingsalternativene er utarbeidet for å kunne korrigere denne kursen slik at gytebestandsmålet kan nås. Med 68% oppnåelse vedtok styret handlingsalternativ 3: *Fra og med 50% inntil 10% under gytebestandsmålet (50%→90% måloppnåelse)*. I vedtaket ble handlingsalternativet referert som følger:

For sportsfisket:

- *Innføring av årskvote for resten av sesongen på 2 laks med vekt på 3 kg eller mer, ingen årskvote på laks med vekt under 3 kg eller pukkellaks/andre arter. Når kvoten er full, skal fisket opphøre.*

Årskvoten omfatter fiske som utføres etter tidspunktet for innføring av dette handlingsalternativet. Har man før det tidspunktet tatt opp/avlivet 2 eller flere laks med vekt på 3 kg eller mer, kan man fortsatt ta opp/avlive inntil 2 laks til før fisket skal opphøre.

Årskvoten gjelder også Hagnesvassdraget.

For kulturhistorisk fiske:

- *En uke innkorting, siste fiskeuke blir da uke 30.*

Følgende ble i tillegg understreket fra forvaltningslagets styre:

Disse innskrenkingene kommer i tillegg til restriksjonene i eksisterende fiskeregler. For sportsfisket kan man fremdeles fiske maksimalt én – 1 – laks pr døgn. Dette gjelder uavhengig av vektgrense og årskvote. Pukkellaks er unntatt dagskvoten, og fangst av pukkellaks skal meldes inn til sykdomsberedskapen i Numedalslågen på tlf 90144480.

Gjenutsetting skal ikke gjøres ved høye vanntemperaturer (18 grader og over), da det er forbundet med høy dødelighet.

Resultatet fra midtsesongevalueringens prognoseverktøy vises under:

RESULTAT		
Forventet gytebestand ved sesongslutt	8415 kg	
Avvik fra gytebestandsmålet	-3881 kg	
Forventet gytebestand som prosent av gytebestandsmålet	68 %	
Forventet gytebestand 20 percentil	6950,2 kg	57 % av GBM
Forventet gytebestand 80 percentil	12770,4 kg	104 % av GBM
Sannsynlighet for at forventet gytebestand er over gytebestandsmålet	29,4 %	
Sannsynlighet for at forventet gytebestand er under halve gytebestandsmålet	5,9%	

Radiotelemetriundersøkelse - undersøkelse av beskatning

Innsamlingsfasen ble avsluttet i 2022. Det ble ikke bevilget midler til å samle mer grunnlagsdata. Endelig rapport ble publisert i august 2025. Nettsidene til statsforvalteren i Vestfold og Telemark omtaler rapporten:

Resultatene kan oppsummeres som følger:

- I alt 332 laks ble fanget i kilenot i Larviksfjorden og merket med radiosendere i årene 2019-2022
- 22% av merket laks vandret ikke opp i Numedalslågen (tilhørte andre stammer).
- Av laksen som vandret opp og ble i Numedalslågen (260), ble 20-31% fanget i løpet av fiskesesongen (gjennomsnitt 26%).
- Andelen fanget varierte mellom størrelsesklasser; smålaks 14%, mellomlaks 29% og storlaks 23%.
- Av laksen som vandret opp og ble i Numedalslågen (260), ble 32 fanget på stang (12%), 16 på flåte (6%), og fire (1,5%) på andre redskaper (gip, teine og nappegarn).

Funnene har god statistisk styrke, og den nye fastsatte beskatningsraten er et godt virkemiddel for forvaltningen. Dette erstatter tidligere undersøkelser som har gitt beskatningsrater på hhv. 23% (2003) og 36% (2007).

Internettider hos Norske Lakseelver

Arbeidet med å publisere informasjon om Numedalslågen på fellesløsningen til Norske Lakseelver pågår fortsatt, men fokus vil ligge på generell informasjon til allmennheten. Grunneiere og rettighets-havere kan få tilgang til å publisere informasjon om egne vald på nettsidene.

Informasjon til lagets medlemmer vil fortsatt være å finne på <https://www.lagenlaks.no/>.

Laksetrapp i Rimstadelva

Fritzøe skoger har for ca 100 år siden skutt ut en renne i fjellet for tømmerfløting, denne har skapt oppgangshinder i elva. Ca 3-5 km elv på oppsiden er blitt utilgjengelig særlig for gyting av sjørret. Vi har fått kr 50 000 fra Miljødirektoratet til utredning av tiltak. Vannområdekoordinator i Numedalslågen har nå tatt ansvar for videre koordinering.

Oppdatering av medlemsregister og beregning av andeler

Styret kom ikke i mål med fullstendig oppdatering av medlemsregisteret i 2025. Oppfølging av endringer i medlemsregisteret tar mye tid og ressurser. Grunneiendommer som deles opp eller slås sammen og rettigheter som overføres uten at forvaltningslaget informeres og/eller at grunnboka oppdateres medfører uforholdsmessig mye ekstraarbeid. Ved oppfølging viser det seg ofte at heller ikke rettighetshaver er fullstendig kjent med eget eierskap. Arbeidet videreføres i 2026.

Arbeidsplan 2026 for Numedalslågen forvaltningslag

- **Videreføre kultiveringstiltak** i samarbeid med Lardal jeger og fisk og Lågens framtid.
- **Informasjon.** For å gjennomføre en rasjonell informasjonsspredning til alle, vil aktuell medlemsinformasjon legges ut på lagets hjemmeside: <https://www.lagenlaks.no/>.
- **Ivareta rettighetshavernes interesser** ved høringer og øvrig kontakt med det offentlige.
- **Fangstrapportering.** Videreføre arbeidet med å registrere fangsten i Lågen. Fangst-rapportene er det viktigste grunnlaget for regulering av fisket. Valdeiere som ikke registrerer fangster rapporteres til Statsforvalter. Miljødirektoratet skal da stenge disse strekningene for fiske påfølgende år. **All fangst skal innrapporteres senest 24 timer etter fangst.** Rettighets-haver som rapporterer på vegne av andre er ansvarlig for å etablere tilstrekkelige systemer for innsamling av rapporter fra fiskere på sitt område.
- Fortsette arbeidet med å **samle inn skjellprøver** for bl.a. å overvåke innslaget av rømt oppdrettsfisk og oppvekstforhold i sjø. Det er viktig at forvaltningslaget viderefører dette, da vi har en av de lengste dataseriene i landet. Vi søker om penger fra Statsforvalter til dette arbeidet.
- **Arbeide videre med fisketrapp i Rimstadelva**
- Arbeide videre med å **legge inn og oppdatere informasjon om Numedalslågen på Internett**
- **Foreta jevnlig evalueringer** basert på fangst for å vurdere laksebestanden, og eventuelt justere fiskeregler.
- Gjennomføre ordinær **midtsesongevaluering** og eventuelt innføre innskrenkninger eller utvidelser i fisket basert på fangst pr 12. juli ihht. forhåndsavtalte handlingsalternativer.
- Implementere et bedre fungerende system for **andelsberegning**

Handlingsalternativer

Følgende handlingsalternativ er avtalt med Statsforvalter:

- **Handlingsalternativ 1: Mer enn 30% over gytebestandsmålet (over 130% måloppnåelse)**

For sportsfisket:

- Døgnkvote økes til 2 laks pr døgn.
- En uke lenger fisketid.
- Siste fiskedag for stangfiske blir 15. august ned for Holmfoss, og 31. august opp for Holmfoss.

For kulturhistorisk fiske:

- En uke lenger fisketid, t.o.m. uke 32.
- Innretninger med 200 kg årskvote (gip, teine) får økt kvote til 300 kilo.
- Innretninger med 250 kg årskvote (flåte, mælkast) får økt kvote til 375 kg.
- Ingen endring i kvote for nappegarn/drivgarn.

- **Handlingsalternativ 2: Fra og med 10% under til og med 30% over gytebestandsmålet (90 - 130% måloppnåelse)**

Ingen endring.

- **Handlingsalternativ 3: Fra og med 50% inntil 10% under gytebestandsmålet (50% → 90% måloppnåelse)**

For sportsfisket:

- Innføring av årskvote for resten av sesongen på 2 laks med vekt på 3 kg eller mer, ingen årskvote på laks med vekt under 3 kg eller pukkellaks/andre arter. Når kvoten er full, skal fisket opphøre.

Årskvoten omfatter fiske som utføres etter tidspunktet for innføring av dette handlingsalternativet. Har man før det tidspunktet tatt opp/avlivet 2 eller flere laks med vekt på 3 kg eller mer, kan man fortsatt ta opp/avlive inntil 2 laks til før fisket skal opphøre.

Årskvoten gjelder også Hagnesvassdraget.

For kulturhistorisk fiske:

- En uke innkorting, siste fiskeuke blir da uke 30.

- **Handlingsalternativ 4: Mer enn 50% under gytebestandsmålet (under 50% måloppnåelse)**

Fisket stoppes.

Vedtatt handlingsalternativ vil bli offentliggjort på nettsidene våre.